

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 618/2023-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer s.r.o., Dénešova 19, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 45Tp/2/2023 a proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7Tpo/55/2023 a v konaní vedenom pod sp. zn. 7Tpo/59/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 45Tp/2/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **959,24 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 618/2023-16 z 23. novembra 2023 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa z 19. októbra 2023 na namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 45Tp/2/2023 (ďalej len „napadnuté konanie mestského súdu“) a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej

len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7Tpo/55/2023 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 7Tpo/59/2023 (ďalej aj „napadnuté konania krajského súdu“). Sťažovateľ navrhol prikázať jeho bezodkladné prepustenie z väzby na slobodu a priznať mu finančné zadostučinenie v sume 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona. V čase podania ústavnej sťažnosti bol stíhaný väzobne, a to z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 12. septembra 2023 sa zo strany mestského súdu a krajského súdu nekoná, resp. nekonalo prednostne a urýchlene.

III.

Vyjadrenia mestského súdu a krajského súdu, replika sťažovateľa, ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

4. Mestský súd vo svojom vyjadrení z 11. decembra 2023 uviedol, že vo vzťahu k sťažovateľom podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nebol zákonný sudca pasívny, keď najskôr sťažovateľovi listom z 22. septembra 2023 oznámil, že o jeho žiadosti konať nebude (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku), a až následne po zmene svojho názoru v danej veci konal a rozhodol.

5. Zákonný sudca v priloženom vyjadrení nad rámec uvedeného doplnil, že o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku je možné rozhodnúť aj v neprítomnosti obhajcu, rešpektuje však názor krajského súdu, ktorý dospel k opačnému záveru, v dôsledku čoho uznesenie mestského súdu z 12. októbra 2023 zrušil. Na plynulosť postupu mestského súdu vplývala aj skutočnosť, že bolo potrebné rozhodnúť o námietke zaujatosti podanej obvineným pri jeho výsluchu 12. októbra 2023. Taktiež bolo potrebné zaslať vyjadrenia ústavnému súdu v súvislosti s vecami vedenými pod sp. zn. I. ÚS 571/2023 a sp. zn. I. ÚS 601/2023.

6. Mestský súd navrhol ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

7. Krajský súd vo svojom vyjadrení z 8. decembra 2023 uviedol, že celková doba jeho rozhodovania vo veci žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 12. septembra 2023 bola v súhrne iba 14 dní, preto k porušeniu označených práv sťažovateľa z jeho strany dôjsť nemohlo. Ďalej upriamil pozornosť ústavného súdu na to, že právny zástupca sťažovateľa uvádza selektívny a neúplný opis rozhodujúcich skutočností, ktorý nekorešponduje s obsahom príslušného spisu.

8. Aj krajský súd v dôsledku uvedeného navrhol ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

III.3. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ považuje vyjadrenia mestského súdu a krajského súdu za nepresné a skresľujúce, k obštrukciám zo strany jeho obhajcu nedochádzalo. Podstatné a prvoradá je v tejto veci podľa jeho názoru to, že žiadosť o prepustenie z väzby podal už 12. septembra 2023 a k právoplatnému rozhodnutiu došlo až 24. novembra 2023, keď bol z výkonu väzby prepustený. Krajský súd dvakrát vrátil vec mestskému súdu na nové rozhodnutie, a to bez akéhokoľvek jeho zavinenia, resp. zavinenia jeho obhajcu.

III.4. Prehľad procesných úkonov:

10. V predmetnej veci bol zistený takýto priebeh konania pred mestským súdom a krajským súdom:

- 12. septembra 2023 podanie žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na príslušnej okresnej prokuratúre, nevyhovenie žiadosti zo strany príslušného prokurátora;
- 13. septembra 2023 predloženie žiadosti mestskému súdu;
- 22. septembra 2023 list sťažovateľovi o tom, že o jeho žiadosti sa nebude konať;
- 12. októbra 2023 výsluch sťažovateľa, podanie námietky zaujatosti, vydanie uznesenia o nevyhlúčení sudcu mestského súdu, vydanie uznesenia (sp. zn. 45Tp/2/2023) o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu (výsluch sťažovateľa sa uskutočnil v neprítomnosti jeho obhajcu z dôvodu jeho dočasnej pracovnej neschopnosti a absencie substitučnej plnej moci, pozn.);
- 13. októbra 2023 predloženie uznesenia o nevyhlúčení a uznesenia o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu krajskému súdu;
- 17. októbra 2023 doručenie dôvodov sťažnosti sťažovateľa krajskému súdu;
- 18. októbra 2023 rozhodnutie o námietke zaujatosti krajským súdom a zrušenie uznesenia mestského súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z dôvodu, že pri jeho výsluchu nebol prítomný obhajca (uznesenie krajského súdu sp. zn. 7Tpo/55/2023);
- 19. októbra 2023 vypracovanie predmetného uznesenia krajského súdu a jeho expedovanie mestskému súdu;
- 26. októbra 2023 vydanie uznesenia sp. zn. 45Tp/2/2023, ktorým mestský súd prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu za súčasného nahradenia jeho väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka, sťažnosť príslušného prokurátora;
- 7. novembra 2023 predloženie príslušného spisu krajskému súdu;
- 8. novembra 2023 prípis krajského súdu (sp. zn. 7Tpo/59/2023), vrátenie spisu mestskému súdu z dôvodu jeho predčasného predloženia v zmysle § 189 ods. 3 Trestného poriadku (absencia dôvodov sťažnosti príslušného prokurátora);
- 21. novembra 2023 opätovné predloženie veci krajskému súdu;
- 24. novembra 2023 uznesenie krajského súdu sp. zn. 7Tpo/61/2023 o zamietnutí sťažnosti prokurátora, príkaz na prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu.

III.5. K ústnemu pojednávaniu:

11. Ústavný súd v danom prípade na základe § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

(ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru postupom mestského súdu v jeho napadnutom konaní a postupom krajského súdu v jeho napadnutých konaniach.

13. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05). V označených ustanoveniach ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 34/07, IV. ÚS 333/08, IV. ÚS 263/2018).

14. Ústavný súd stabilne judikuje, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchllosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle § 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehota rátaná na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).

15. Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť tohto pozbavenia slobody, priznáva im právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (rozsudok vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, sťažnosť č. 29462/95, bod 84).

16. Ústavný súd už judikoval, že v situácii, keď dĺžka rozhodovania všeobecného súdu vo väzobnej veci už na prvý pohľad nespĺňa požiadavky urýchllosti (na jednom stupni nie viac ako jeden mesiac), je úlohou príslušného súdu vysvetliť dôvody oneskorenia alebo poukázať na výnimočné okolnosti ospravedlňujúce takéto oneskorenie (porov. rozsudok Veľkej komory vo veci Musiał proti Poľsku z 25. 3. 1999, sťažnosť č. 24557/94, bod 44; tiež rozsudok vo veci Koendjibharie proti Holandsku z 25. 10. 1990, sťažnosť č. 11487/85, bod 29; I. ÚS 423/2020, I. ÚS 564/2020).

IV.1. K namietanému porušeniu práv postupom mestského súdu v napadnutom konaní:

17. Z ústavnému súdu predložených dokumentov vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 12. septembra 2023 bola okresnému súdu predložená 13. septembra 2023. Aj keď mestský súd najskôr predmetnú žiadosť nepovažoval za novú žiadosť v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku, napokon o nej konal a rozhodol (pozri bod 4 tohto nálezu). Uznesenie

okresného súdu z 12. októbra 2023 o zamietnutí žiadosti sťažovateľa z 12. septembra 2023 bolo krajským súdom zrušené z dôvodu porušenia práva sťažovateľa na obhajobu (neprítomnosť obhajcu pri výsluchu sťažovateľa). Uznesenie mestského súdu z 26. októbra 2023, ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu, bolo napadnuté sťažnosťou prokurátora. Okresný súd predložil krajskému súdu príslušný spis predčasne (7. novembra 2023), pričom k predloženiu kompletného spisu, na základe ktorého mohol krajský súd o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu z 26. októbra 2023 meritórne rozhodnúť, došlo až 21. novembra 2023.

18. Od predloženia žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu okresnému súdu 13. septembra 2023 až po predloženie spisu krajskému súdu 21. novembra 2023 uplynula doba viac ako 2 mesiace.

19. Z už uvedeného vyplýva, že konanie pred mestským súdom trvalo už na prvý pohľad viac ako jeden mesiac, pričom dôvodom jeho predĺženia bolo aj (a predovšetkým) pôvodné nekonanie o žiadosti sťažovateľa (bod 4 tohto nálezu), zrušenie pôvodného uznesenia z 12. októbra 2023 krajským súdom a taktiež aj komplikácie pri predkladaní spisu krajskému súdu po vydaní uznesenia z 26. októbra 2023. Tieto pochybenia, ktoré sa podpísali na urýchlenosti rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, je potrebné pripočítať na ťarchu mestského súdu.

20. V dôsledku uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v jeho napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto uznesenia).

21. Pokiaľ sťažovateľ namietal aj porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že požiadavka urýchlenosti pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na mestskom súde je pokrytá čl. 5 ods. 4 dohovoru. Preto ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia práv sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru postupom mestského súdu v jeho napadnutom konaní nevyhovelo (bod 3 výroku tohto nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu práv postupom krajského súdu v napadnutých konaniach:

22. Pokiaľ ide o postup krajského súdu v napadnutých konaniach (sp. zn. 7Tpo/55/2023 a sp. zn. 7Tpo/59/2023), tento možno vzhľadom na už uvedený prehľad procesných úkonov už na prvý pohľad považovať za plynulý a rešpektujúci požiadavku urýchleného rozhodovania.

23. Pokiaľ ide o konanie vedené pod sp. zn. 7Tpo/55/2023, krajskému súdu bol súdny spis predložený 13. októbra 2023 a samotné dôvody sťažnosti 17. októbra 2023. Už 18. októbra 2023 krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol svojím uznesením, ktoré bolo 19. októbra 2023 vypracované a expedované mestskému súdu.

24. Pokiaľ ide o konanie vedené pod sp. zn. 7Tpo/59/2023, krajskému súdu bol príslušný spis predložený 7. novembra 2023. Krajský súd následne už 8. novembra 2023 rozhodol o vrátení veci mestskému súdu z dôvodu jej predčasného predloženia (absencia dôvodov sťažnosti zo strany prokurátora).

25. Z uvedeného vyplýva, čo sťažovateľ vo svojej replike aj nepriamo akceptuje, že krajský súd konal v napadnutých konaniach v súlade s požiadavkou prednostného a urýchleného rozhodovania.

26. V dôsledku uvedeného ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

Návrh na prepustenie z väzby na slobodu a priznanie finančného zadosťučinenia

27. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ bol medzičasom prepustený z väzby na slobodu, rozhodovanie o jeho návrhu na prepustenie z väzby na slobodu stratilo svoje opodstatnenie. Ústavný súd preto tomuto návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30. Sťažovateľ navrhol, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur. Dôvody na priznanie finančného zadosťučinenia vo svojej ústavnej sťažnosti a ani v replike k vyjadreniam mestského súdu a krajského súdu neuviedol.

31. V dôsledku uvedeného ústavný súd návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

32. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 959,24 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 (replika k vyjadreniam mestského súdu a krajského súdu). Za predmetné tri úkony ide o náhradu vo výške 799,36 eur. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platcom dane z pridanej hodnoty, celkovú priznanú sumu trov bolo potrebné navýšiť o túto daň, a to na sumu 959,24 eur.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového

poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 7. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu